

LOLA

Marktverkenning: leidraad

Programma Logistiek Laden

26 juni 2023

Versie 1.0
Definitief

Publiek toegankelijk en landelijk snellaadnetwerk voor de logistiek

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Doel aanjaagprogramma LoLa.....	3
1.2.	Doel en beoogd resultaat marktverkenning	4
1.3.	Leeswijzer	4
2.	Aanpak en procedure marktverkenning	5
2.1.	Planning marktverkenning	5
2.2.	Verslaglegging marktverkenning.....	6
2.3.	Voorwaarden en uitgangspunten	6
3.	Uitgangspunten marktbenadering(en) LoLa en vragen aan de markt	7
3.1	Scope en activiteiten van de marktpartij	7
3.2	Kernafspraken in het contract.....	9
3.3	Financieel kader	9
3.4	Laadprijs	11
3.5	Gunningscriteria	11
	Bijlage 1: Formulier voor het stellen van vragen	12
	Bijlage 2: Antwoordformulier.....	12
	Bijlage 3: LoLa Locatievisie	12

1. Inleiding

Elektrisch vervoer groeit snel. Naast personenvervoer worden ook vrachtauto's en zware voertuigen in een steeds hoger tempo elektrisch. Adequate laadinfrastructuur is zeker voor vervoerders met zware voertuigen een randvoorwaarde om over te stappen op elektrisch rijden. Er is onderscheid te maken tussen voertuigen van type N1 en licht N2, die gebruik kunnen maken van het laadnetwerk voor personenauto's, en voertuigen van type zwaar N2 en N3, waarvoor specifieke en zwaardere laadinfrastructuur onderweg nodig is, in aanvulling op het laden op depot of bij de klant. Adequaar betekent in dit verband dus hoog vermogen laden, met vermogens van 1 MW+ en met de nieuwe – in ontwikkeling zijnde – MegaWatt Charging Standard (MCS) om dit mogelijk te maken.

Het Programma Logistiek Laden (LoLa) wil de toekomstige elektrische rijders faciliteren door te zorgen voor een landelijk dekkend en publiek toegankelijk netwerk van snellaadlocaties voor logistiek. Voor dit type locaties gaan de kosten voor de baten uit, omdat vervoerders de overstap naar elektrisch rijden mede zullen laten afhangen van de beschikbaarheid van een adequaat laadnetwerk. LoLa is de aanjaagorganisatie voor de realisatie van publieke logistieke snellaadinfrastructuur.

LoLa werkt aan de grootste uitdagingen die bij de totstandkoming van deze laadinfrastructuur komen kijken, en waarom deze nog niet 'vanzelf' door de markt wordt gerealiseerd. Het betreft het *tijdig* realiseren, ook als de business case van de laadlocatie nog niet toereikend is, zodat laadlocaties gereed zijn wanneer de behoefte groeit om zo laadzekerheid voor vervoerders te garanderen. Daarnaast is voldoende *netcapaciteit* een grote uitdaging met de (dreigende) netcongestie op het elektriciteitsnet in heel Nederland. Tenslotte is het vinden van een geschikte *locatie*, en dus beschikbare grond, zeer uitdagend maar cruciaal voor deze transitie.

1.1. Doel aanjaagprogramma LoLa

LoLa werkt in opdracht van IenW aan de totstandkoming van dit nationaal dekkende en publiek toegankelijke basisnetwerk voor logistieke voertuigen. De beoogde doelgroep van dit snellaadnetwerk zijn zware N2 en N3 vrachtvoertuigen. LoLa heeft als doel het aanjagen van de totstandkoming van ca. 60 hoog vermogen laadpleinen op corridorlocaties door heel Nederland, met op termijn minimaal 4 MW- en 3 CCS2-laadvoorzieningen. De eerste stap richting dit doel is het aanbesteden en realiseren van de eerste vijf laadlocaties.

Om het doel te verwezenlijken zet het programma LoLa zich in om:

- a. Te zorgen dat de publiek toegankelijke logistieke laadinfrastructuur beschikbaar is voordat de voertuigen op grote schaal gebruikt worden en om de inzet van MW-laders te garanderen;
- b. Een gelijk speelveld, interoperabiliteit en zoveel mogelijk uniformiteit en standaardisatie (rekening houdend met EU-eisen) op logistieke snellaadlocaties te borgen;
- c. Het (mede) organiseren van de benodigdheden: het vinden van geschikte locaties, verkrijgen van voldoende netcapaciteit en waar nodig het organiseren van aanvullende financiële middelen. Hierbij wordt een samenwerking met betrokken partijen zoals netbeheerders en overheden ingericht, zodat eenieder zich tijdig kan voorbereiden.

LoLa jaagt de ontwikkeling van het publieke laadnetwerk van MW+ laden aan door te zorgen dat locaties worden aanbesteed. LoLa vervult de aanjaagfunctie totdat de markt deze taken zelf oppakt.

Naast aanjaagprogramma LoLa zijn er nog twee initiatieven voor publieke laadinfrastructuur voor logistiek: Living Lab Heavy Duty Laadpleinen en Clean Energy Hubs. Meer informatie over de initiatieven en het onderscheid ertussen is te vinden op de [website van Rijkswaterstaat](#).

1.2. Doel en beoogd resultaat marktverkenning

Programma Lola is in ontwikkeling en richt zich op een opgave waarbij goed samenspel tussen overheid en marktpartijen nodig is om tot de gewenste logistieke laadinfrastructuur te komen. LoLa heeft de ambitie om op korte termijn de eerste locaties aan te besteden, waarbij het uitgangspunt is om aan te sluiten bij de ontwikkelingen en ambities van marktpartijen. Daarom wil LoLa graag met geïnteresseerde marktpartijen in gesprek via een marktverkenning. Het doel van de marktverkenning is om wederzijds informatie te vergaren om te komen tot een zo goed mogelijke uitvoering van het programma en de aanbestedingen van laadlocaties. Het beoogd resultaat is dat Lola informatie heeft ingewonnen om te komen tot:

- Een doelmatige aanbestedingsstrategie en -procedure, en;
- Een adequate opdrachtomschrijving met gunningscriteria die aansluit bij de stand van de markt.

1.3. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de procedure, de planning en de randvoorwaarden voor deelname aan de marktverkenning. Hoofdstuk 3 beschrijft het huidige beeld en voorlopige gekozen uitgangspunten inzake de logistieke laadinfrastructuur door het programma LoLa. Daarbij zijn bij zes specifieke thema's de concrete vragen aan de marktpartijen beschreven.

2. Aanpak en procedure marktverkenning

Programma Logistiek Laden (LoLa) organiseert de marktverkenning en nodigt u uit om deel te nemen. De communicatie rondom de marktverkenning verloopt via de website (www.logistiekladen.nl) en e-mail (marktverkenning@logistiekladen.nl). LoLa draagt er zorg voor dat alle uitgangspunten voor een professionele marktverkenning geborgd zijn inclusief vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid. LoLa is geen juridische entiteit en zal dus niet fungeren als aanbestedende dienst. Niettemin draagt LoLa zorg voor een veralgemeniseerde verslaglegging van de marktverkenning die via de website gepubliceerd wordt.

2.1. Planning marktverkenning

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de activiteiten in de marktverkenning en de planning. Onder de tabel is een toelichting op de activiteiten opgenomen.

Activiteit	Datum
Publicatie marktverkenning op de website	26 juni 2023
Uiterste moment tot het stellen van vragen	5 juli 2023, 14.00 uur
Verstrekken nota van inlichtingen	18 juli 2023
Uiterste datum voor het indienen van het antwoordformulier door marktpartijen	30 augustus 2023
Uitnodiging tot verdiepend gesprek	5 september 2023
Verdiepende gesprekken	11 en 12 september 2023
Publicatie geanonimiseerd verslag	Oktober 2023

Tabel 1: activiteiten en planning marktverkenning

LoLa publiceert de leidraad marktverkenning, dit document, op haar website www.logistiekladen.nl zodat alle marktpartijen er kennis van kunnen nemen en kunnen besluiten mee te doen. Geïnteresseerde partijen kunnen via het bijgevoegde format in bijlage 1 vragen stellen over de leidraad tot de aangegeven datum in tabel 1. LoLa streeft ernaar de geanonimiseerde vragen en antwoorden zo snel mogelijk te verstrekken via de Nota van Inlichtingen die gepubliceerd wordt op www.logistiekladen.nl.

LoLa verzoekt geïnteresseerde marktpartijen het ingevulde antwoordformulier in bijlage 2 uiterlijk op de in tabel 1 genoemde datum in te dienen via marktverkenning@logistiekladen.nl. Op basis van de inhoud van het ingevulde antwoordformulier nodigt LoLa marktpartijen uit voor een verdiepend gesprek.

U kunt aangeven of u wenst deel te nemen aan een gesprek. LoLa is voornemens maximaal acht partijen uit te nodigen voor een verdiepend gesprek. Indien LoLa naar aanleiding van uw antwoorden op de gestelde vragen prijs stelt op een verdiepend gesprek, dan ontvangt u hiervoor een separate uitnodiging via e-mail. LoLa heeft geen verplichting om alle marktpartijen die een antwoordformulier hebben ingediend uit te nodigen.

De verdiepende gesprekken zullen fysiek plaatsvinden op locatie in Arnhem (11 september) en Utrecht (12 september) en zullen maximaal anderhalf uur duren. De aard van de gesprekken is vertrouwelijk, echter eventueel aanvullende informatie die LoLa verstrekt gedurende het gesprek wordt ook gedeeld in het openbare verslag van de marktverkenning. Van het verdiepende gesprek zelf wordt geen verslag opgesteld.

2.2. Verslaglegging marktverkenning

Na het bestuderen van alle antwoordformulieren en de opbrengst van de verdiepende gesprekken zullen de resultaten schriftelijk worden samengevat in een veralgemeniseerd en bondig marktverkenningsverslag. Informatie zal daarbij niet te herleiden zijn naar marktpartijen. Het marktverkenningsverslag zal worden gepubliceerd op onze website (www.logistiekladen.nl). De deelnemende partijen ontvangen een e-mail als het verslag gepubliceerd is.

U dient er zich van bewust te zijn dat u commercieel of anderszins gevoelige informatie zou kunnen verstrekken of informatie waarop intellectuele eigendomsrechten van u of van andere partijen op van toepassing zijn en die u niet mag of wilt delen. Mocht een dergelijk geval zich voordoen en de verstrekte informatie worden verwerkt in het marktverkenningsverslag en vervolgens ter beschikking gesteld aan andere deelnemende partijen, dan kan LoLa hiervoor niet verantwoordelijk of aansprakelijk worden gesteld.

2.3. Voorwaarden en uitgangspunten

Dit document en de overige bij deze marktverkenning behorende documenten zijn met zorg samengesteld. Mocht u desondanks tegenstrijdigheden of onvolkomenheden constateren, dan dient u dit zo spoedig mogelijk schriftelijk kenbaar te maken aan de contactpersoon van deze marktverkenning, middels het sturen van een bericht via marktverkenning@logistiekladen.nl.

Indien na afronding van de marktverkenning blijkt dat dit document, of de overige bij deze marktverkenning behorende en door LoLa samengestelde documenten tegenstrijdigheden of onvolkomenheden bevatten, dan kan dit de deelnemende partijen niet worden aangerekend.

Uw deelname aan deze marktverkenning is niet verplicht. Indien u deelneemt aan deze marktverkenning, dan gelden de volgende voorwaarden:

- Uw deelname schept voor LoLa geen verplichtingen jegens u.
- U kunt geen rechten ontlenen aan de informatie die tijdens de marktverkenning door LoLa beschikbaar gesteld wordt.
- Deelname aan deze marktverkenning heeft geen invloed op de beoordeling van een eventuele aanmelding en/of inschrijving op een mogelijke toekomstige aanbestedingsprocedure.
- Intellectuele eigendomsrechten blijven eigendom van de rechthebbenden.
- Door deelname aan deze marktverkenning gaat u akkoord met de voorwaarden van deze marktverkenning.
- LoLa is niet verplicht om de verkregen informatie toe te passen.
- Voor uw deelname en het verstrekken van informatie worden geen kosten vergoed.
- Door u verstrekte documenten worden niet geretourneerd.
- U garandeert vertrouwelijk om te gaan met van de LoLa verkregen informatie die benoemd is als vertrouwelijk.
- Alle informatie die u indient als vertrouwelijk zal zodanig behandeld worden.

LoLa behoudt zich het recht voor om:

- De planning zoals beschreven in paragraaf 2.1 te wijzigen.
- De marktverkenning (tussentijds) tijdelijk te staken of definitief te beëindigen.

3. Uitgangspunten marktbenadering(en) LoLa en vragen aan de markt

Onderstaande paragrafen beschrijven de uitgangspunten voor de marktbenadering van toekomstige LoLa-locaties op publiek grondeigendom. LoLa vraagt uw reactie op deze onderwerpen, inclusief de aandachtspunten en randvoorwaarden die u ziet bij deze aanpak. Het gaat om de volgende onderdelen:

1. Scope en activiteiten van de marktpartij
2. Kernafspraken in het contract
3. Financieel kader
4. Laadprijs
5. Gunningscriteria

3.1 Scope en activiteiten van de marktpartij

LoLa zoekt naar locaties die geschikt zijn als snellaadlocatie voor logistiek. Ze zet deze locaties vervolgens in de markt om een marktpartij te vinden om de laadlocatie te realiseren, beheren en exploiteren. De betreffende gemeente die locatie-eigenaar is of de NAL-regio waarin de locatie ligt, treedt – indien zij dat wil – op als aanbestedende dienst. Zij kan ook LoLa hiervoor mandateren. Het coördineren van de ontwikkeling van een landelijk dekkend netwerk staat vanuit LoLa centraal. Het streven is zoveel mogelijk uniformiteit tussen LoLa-locaties, zodat het voor inschrijvende partijen en later ook voor gebruikers van LoLa-locaties duidelijk is met welke vermogens ze kunnen laden, welk type lader beschikbaar is en op welke wijze de locatie is ingericht. Het streven naar uniformiteit betreft de techniek, betaalmogelijkheden, locatie-inrichting en de herkenbaarheid van de laadlocaties.

Concessiemodel versus alternatieve modellen voor een laadlocatie

Voordat een concessie op de markt kan worden gezet, moet er een geschikte locatie gevonden zijn. Idealiter is dit een locatie in publiek eigendom, zodat een tender regulier te organiseren is. Dit is op dit moment het voorkeursmodel vanuit programma LoLa.

Desalniettemin zijn er naast een concessie ook andere mogelijkheden om een LoLa-locatie op publieke grond in de markt te zetten en te realiseren, waaronder:

- Grondverkoop vanuit een publiek orgaan met een realisatieverplichting;
- Grondverhuur met contractvoorwaarden over het realiseren van een logistiek laadplein;
- Erfpachtconstructie.

In deze gevallen verkoopt, verhuurt of verpacht de publieke grondeigenaar de locatie aan een marktpartij. Uitgangspunt is om de afspraken vast te leggen in een gezamenlijke overeenkomst voor een vooraf bepaalde periode, bijvoorbeeld 10 tot 15 jaar. Hierin worden ook afspraken rondom de afloop van de overeenkomst vastgelegd.

Wanneer er geen publieke grond beschikbaar is voor de ontwikkeling van een hoog vermogen laadplein voor logistiek vervoer, wordt in samenwerking met de desbetreffende decentrale overheid een zoekgebied in de markt gezet. Dit wil zeggen dat er een uitvraag wordt gedaan aan (markt)partijen in het betreffende zoekgebied voor het beschikbaar stellen van hun grond voor de ontwikkeling van een publiek toegankelijke snellaadlocatie voor vrachtvervoer. De locatie die binnen het zoekgebied wordt gezocht, dient te voldoen aan een aantal criteria, zoals binnen 5 minuten rijden van de snelweg, publiek toegankelijk, de technische eisen zoals gesteld in de Locatievisie (bijlage 3) en bij voorkeur een minimaal grondoppervlak van 4.000 m².

Vragen aan marktpartijen

1. Hoe kijkt u aan tegen de verschillende modellen om publieke grond beschikbaar te stellen voor de realisatie van een publieke snellaadlocatie voor logistiek?
2. Onder welke voorwaarden zou u uw grond ter beschikking stellen voor de ontwikkeling van een hoog vermogen laadplein?

Activiteiten en rolverdeling

Eén van de mogelijkheden voor het in de markt zetten van een LoLa-locatie is een concessie. De scope van zo'n concessie beperkt zich in principe tot één laadlocatie. Deze locatie betreft een locatie in publiek eigendom of een locatie in privaat eigendom die publiek toegankelijk is. Daarbij geldt:

- De looptijd van de concessie is 15 jaar;
- Gedurende de looptijd van de concessie is het mogelijk voor de marktpartij om laadinfrastructuur bij te plaatsen zodra de behoefte groeit;
- De laadinfrastructuur is DC en betreft in ieder geval minimaal twee laders van 1 MW en vijf (CCS2) laders van minimaal 350 kW. Zolang de MCS standaard nog niet beschikbaar is, betreft het CCS2 laders van minimaal 350 kW die conform recente en gangbare eisen functioneren. Per locatie kan het exacte aantal laders variëren;
- De locatie is geschikt om toe te groeien naar een totaal van minimaal 4 MW laders en 3 CCS2 laders (dus een opschaling van 2x 1 MW en 5x CCS naar minimaal 4x 1 MW en 3x CCS – dit betekent dat twee van de CCS laders kunnen worden omgezet naar MW laders);
- De laadinfrastructuur heeft een technische levensduur van minimaal 10 jaar;
- De beoogde doelgroep van de laadinfrastructuur betreft vervoer over de weg en voertuigen van meer dan 3.500 kg (dus geen bestelbussen die gebruik kunnen maken van laadinfra voor personenauto's);
- De locatie en laadinfra zijn publiek toegankelijk (dus wel: truckparkings, collectieve voorziening op een bedrijventerrein, en niet: laadpunten op eigen locaties van vervoerders en verladers. Verzorgingsplaatsen van Rijkswaterstaat zijn ook buiten scope van deze marktverkenning).

De te contracteren marktpartij investeert, plaatst, beheert, onderhoudt en exploiteert de laadinfrastructuur bij een concessie. Dit betreft:

- Het plaatsen van de benodigde hardware (laadinfrastructuur, compactstation, bekabeling);
- Inrichten van een backend voor het leveren van de (slimme) laaddienst inclusief betaling, verrekening, registratie en delen van data conform afspraken;
- Locatie-inrichting (bestrating, bebouwing, eventuele overkappingen, sanitaire voorzieningen, shop, batterijen als mitigerende maatregel etc.) inclusief benodigde vergunningen;
- De energielevering op de laadstations;
- Beheer (inclusief storingsdienst) en onderhoud van de hardware en software;
- De investering in het bovenstaande.

Vragen aan marktpartijen

3. Hoe kijkt u aan tegen de geschetste activiteiten en rolverdeling tussen aanbestedende dienst en de marktpartij?

Netaansluiting en doorlooptijd

Vanuit deze activiteiten en rolverdeling vraagt LoLa reflectie op een aantal specifieke punten, namelijk:

- **Aanvragen netaansluiting:** Om te versnellen heeft het de voorkeur dat de aanbestedende dienst alvast de netaansluiting op de gewenste locaties in publiek eigendom aanvraagt, waarbij later een mogelijke overdracht van de aansluiting naar de marktpartij kan plaatsvinden. Deze constructie zorgt ervoor dat de netaansluiting zo vroeg mogelijk aangevraagd kan worden en niet pas als er een exploitant geselecteerd is. Per locatie dient concreet te worden gemaakt welk vermogen er nodig is, of netcongestie een probleem vormt, en zo ja welke mitigerende maatregel passend is;
- **Doorlooptijd:** LoLa probeert in de aanbesteding(en) een realistische doorlooptijd te hanteren. Gedacht wordt aan maximaal 25 kalenderweken van gunning tot ingebruikname van de laders, exclusief de aanvraag voor de netaansluiting. LoLa vraagt reflectie op de haalbaarheid van deze doorlooptijd.

Vragen aan marktpartijen

4. Hoe kijkt u aan tegen de voorgestelde aanpak voor het realiseren of verzwaren van de netaansluiting door programma LoLa?
5. Wat vindt u van de voorgestelde doorlooptijd?

3.2 Kernafspraken in het contract

In de concessieovereenkomst worden afspraken gemaakt met de marktpartij. De belangrijkste afspraken in het contract gaan over:

- Voldoen aan LoLa-ready eisen: hoe ziet de laadlocatie eruit, waar moet die technisch aan voldoen. Gaat om laders zelf maar ook locatie-inrichting zoals overkapping, bestrating, bebouwing, parkeerplaatsen, shop, etc. Inclusief voldoen aan MCS standaard (CharIN). Deze eisen staan beschreven in bijlage 3.
- Overdracht bij einde looptijd: de intentie is dat de netaansluiting in eigendom blijft van de aanbestedende dienst. Bij de hardware en locatie-inrichting (demarcatie zit bij aansluitpunt in de laadinfra) wordt mogelijk de restwaarde berekend en via de aanbestedende dienst vergoed door de nieuwe concessiehouder aan de eerste concessiehouder.
- Beheer en onderhoud: het realiseren van een bepaalde uptime, beschikbaarheid (inclusief actuele of real-time informatie hierover) en kwaliteitsniveau van de laadlocatie.
- Uitbreiding van de laadlocatie: de minimale eisen waaraan dit moet voldoen, waaronder de fasering van CCS naar MCS en dus ook hogere vermogens van >1 MW. Het plan van aanpak en aanvullende meerwaarde die de marktpartij kan bieden worden uitgevraagd in gunningscriterium 1 (zie ook 3.5. Gunningscriteria).

Vragen aan marktpartijen

6. Wat ziet u als ingewikkelde thema's (van bovenstaande thema's maar mogelijk ook aanvullende thema's vanuit uw eigen perspectief) bij het op de markt zetten en ontwikkelen van een LoLa-locatie?
7. Hoe kijkt u aan tegen de opschaling van CCS naar MCS en van lagere vermogens naar >1 MW vermogens?
8. Zijn er wat u betreft onrealistische eisen opgenomen in de LoLa-ready eisen en/of locatievisie in de bijlage, en zo ja, welke zijn dat en waarom zijn ze niet realistisch?

3.3 Financieel kader

De opdracht leidt tot betalingen tussen verschillende partijen. LoLa vraagt om reflectie en aandachtspunten rondom het financieel model. Binnen het model zijn verschillende componenten:

- Locatie (grond):
  - De grond wordt beschikbaar gesteld door de aanbestedende dienst.
  - De grond wordt verhuurd aan de marktpartij.
  - De grond wordt verkocht aan de marktpartij.
  - De marktpartij heeft eigen grond beschikbaar.
- Netaansluiting:
  - De netaansluiting wordt beschikbaar gesteld door de aanbestedende dienst.
  - De netaansluiting wordt aangevraagd door de aanbestedende dienst en daarna overgenomen door de marktpartij.
  - De marktpartij heeft een eigen netaansluiting beschikbaar.
- Overige investeringen in hardware, software, civiele werkzaamheden etc.

Voor het financieel model bestaan de volgende denkrichtingen. Combinaties zijn mogelijk.

- a. **Geen aanvullende financiering:** Er is geen publieke financiering voorzien en de marktpartij investeert wat er nodig is om een laadlocatie te realiseren en exploiteren, inclusief aankoop of huur van de benodigde grond en de netaansluiting.
- b. **Eenmalige bijdrage netaansluiting:** Er wordt voorzien in een eenmalige bijdrage die wordt benut voor de aanvraag en financiering van de benodigde (verzwaring van de) netaansluiting. Indien eerst enkel een kleinere aansluiting kan worden gerealiseerd en een mitigerende maatregel (zoals een batterij) wenselijk is, wordt de financiering daarvoor aangewend.
- c. **Periodieke bijdrage netaansluiting:** Indien de marktpartij eigenaar is van de netaansluiting, ontvangt ze een periodieke bijdrage (bijvoorbeeld een bijdrage ter hoogte van de periodieke netbeheerderskosten) van de aanbestedende dienst.
- d. **Periodieke bijdrage grond:** Er wordt een periodieke bijdrage gedaan om de grond beschikbaar te stellen aan de marktpartij, bijvoorbeeld door een tegemoetkoming in rentelasten aan de partij die de grond bezit.

Naast een mogelijke bijdrage van de aanbestedende dienst richting marktpartij, kan (op termijn) de marktpartij ook een afdracht doen aan de aanbestedende dienst:

- e. **Gebruiksafhankelijke bijdrage van marktpartij:** De gedachte is dat, zodra het gebruik (aantal kWh) op een LoLa-locatie boven een bepaalde grenswaarde komt, er een afdracht per kWh aan de aanbestedende dienst wordt gedaan.

Financieel model zoekgebiedaanpak

Vergelijkbaar met de aanbesteding voor een hoogvermogen laadplein op publieke grond, wordt er voor de zoekgebiedaanpak ook gedacht aan het beschikbaar stellen van financiering. Om hiervoor in aanmerking te komen moet de locatie voldoen aan de criteria die LoLa stelt binnen het afgekaderd zoekgebied. Het beoogde financieel model is als volgt:

- In de zoekgebiedaanpak wordt gezocht naar een grondeigenaar en een laadpaalexploitant. Dit kan dezelfde partij zijn, maar kan ook een samenwerking van twee of meer partijen zijn.
- Afhankelijk van de voorzieningen die al beschikbaar zijn op de locatie waarmee een marktpartij inschrijft, wordt een aanvullende financiering bepaald. Voorzieningen die een locatie (zeer) geschikt maken als potentiële LoLa-locatie zijn een (grote) netaansluiting of in ieder geval beschikbare netcapaciteit, passende locatie-inrichting geschikt voor vrachtvervoer, sanitair en eetgelegenheid.
- De intentie is om een financiële tegemoetkoming te doen, passend bij de benodigde investeringen om de locatie aan de LoLa-criteria en -eisen te laten voldoen, zodat het onderdeel is van het landelijk dekkend basisnetwerk.

Vragen aan marktpartijen

9. In hoeverre bent u bereid om (deels) te investeren in het verkrijgen van de grond en/of de netaansluiting?
10. Binnen opsommingstekenen 'e', zoals hierboven benoemd, wat vindt u van de mogelijke gebruiksafhankelijke afdracht aan aanbestedende dienst?
11. Ziet u andere financiële modellen als mogelijkheid?
12. Het borgen van een gelijk speelveld is een belangrijk aandachtspunt bij het mogelijk beschikbaar stellen van financiering via de zoekgebiedaanpak. Welke suggesties heeft u over het bepalen van een passende tegemoetkoming afhankelijk van de al aanwezige voorzieningen?

3.4 Laadprijs

Een passende laadprijs is erg belangrijk bij het elektrisch laden van zware vrachtvoertuigen. De overstap naar elektrisch rijden hangt in de logistieke sector namelijk sterk af van de betaalbaarheid. Een realistische laadprijs per kWh omvat een doorrekening van (i) hardwarekosten, (ii) plaatsingskosten, (iii) operationele kosten, en (iv) elektriciteitskosten. Een aantal overwegingen bij de laadprijs is als volgt:

- Concurrerende prijs hanteren t.o.v. diesel zodat de logistieke sector profiteert van een gunstige TCO en eerder (en blijvend) kiest voor elektrisch rijden. Hier speelt ook de toekomstbestendigheid van laadinfra in relatie tot steeds heviger fluctuerende prijzen een rol.
- De totale laadprijs en de componenten hiervan moeten transparant zijn zodat de gebruikers (logistieke partijen) weten waar ze aan toe zijn. Ook als de prijs dynamisch is.
- De kosten voor energie fluctueren de laatste tijd flink. De vraag is of en hoe dit doorberekend wordt of kan worden aan de gebruikers van de laadlocaties, en welke impact dit heeft op de betaalbaarheid en het laden (c.q. de aantrekkelijkheid voor de vervoerder om daar te gaan laden).
- Mogelijk variabele tarieven in combinatie met reserveren, zodat gebruikers kunnen plannen op basis van (lage) prijzen en zo ook helpen het net te ontlasten.

Vragen aan marktpartijen

13. Welke bandbreedtes voor de laadprijs zijn realistisch voor u? Waar hangt dit voor u vanaf?
14. Ziet u mogelijkheden voor het hanteren van dynamische tarieven, bijvoorbeeld afhankelijk van het tijdstip dat wordt geladen?

3.5 Gunningscriteria

In de aanbesteding wordt er gegund op beste prijs-kwaliteitverhouding (BPKV). Gedacht wordt aan de volgende gunningscriteria:

#	Criterium
1	Locatieplan (inclusief uitbreiding) De voorgestelde werkwijze van de marktpartij om te zorgen dat er zo goed mogelijk wordt voldaan aan de (toenemende) laadbehoefte. Uiteindelijk moet elke locatie naar minimaal 4 MW en 3 CCS2-laadvoorzieningen, hiervoor wordt een opschalingsplan gevraagd, rekening houdend met de netcapaciteit. Hiertoe behoort ook een realisatieplanning, een beheersplan en de inzet van eventuele mitigerende maatregelen.
2	Samenwerking Gevraagd wordt naar de beoogde inrichting van de samenwerking tussen marktpartij, aanbestedende dienst en gebruikers, alsmede welke initiatieven en verantwoordelijkheden de marktpartij daarvoor neemt.
3	Prijs Bedoeld om te stimuleren dat marktpartijen een marktconform en concurrerend aanbod doen.

Vragen aan marktpartijen

15. Welke weging zou u de verschillende criteria geven en met welke argumenten?
16. Op welke manier zou u het prijs criterium vormgeven?
Bijvoorbeeld laadprijs per kWh, of prijs per locatie, afdracht aan aanbestedende dienst (inclusief ingangsdatum) per kWh of per locatie, of heeft u andere suggesties? Welke marge is hierin realistisch?

Bijlage 1: Formulier voor het stellen van vragen

Separaat bijgevoegd

Bijlage 2: Antwoordformulier

Separaat bijgevoegd

Bijlage 3: LoLa Locatievisie

Separaat bijgevoegd